

Universitatea
Ștefan cel Mare
Suceava

Facultatea de
Istorie și Geografie

Universitatea
de Stat
din Moldova

Facultatea de
Istorie și Filosofie

MASĂ ROTUNDĂ

SPAȚIUL ROMÂNESC, ÎNTRE ISTORIE ȘI GEOPOLITICĂ

Suceava • 16 IANUARIE 2024

Program:

09.00 – Mesaje de salut

- Prof. univ. dr. Ștefan PURICI
- Prof. univ. dr. Igor ȘAROV

09:30 – 13:00

- Comunicări impuls
- Dezbateri

13:00 – Masă de prânz

14.00 – Vizită la obiectivele istorice din municipiul Suceava

16:30 – Aplicație practică la Mănăstirea Râșca

COMUNICĂRI IMPULS:

- **Prof. univ. dr. Emil DRAGNEV, Universitatea de Stat din Moldova**
CICLURILE HAGIOGRAFICE ÎN PICTURA MOLDOVEI DIN ULTIMILE DECENII ALE SECOLULUI AL XV-LEA – SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVI-LEA
- **Lector univ. dr. Igor BERCU, Universitatea de Stat din Moldova**
IMAGINEA „TURCULUI” ÎN CRONICELE MOLDOVENEȘTI (SECOLELE XV – XVII)
- **Prof. univ. dr. Igor ȘAROV, Universitatea de Stat din Moldova**
TERMENUL „*NOUA RUSIE*”: ÎNTRE POLITICĂ ȘI ISTORIE
- **Conf. univ. dr. Octavian MOȘIN, Universitatea de Stat din Moldova**
PARTICULARITĂȚILE RELAȚIILOR STAT-BISERICĂ ÎN RSSM ȘI IMPACTUL ASUPRA MENTALITĂȚII COLECTIVE
- **Prof. univ. dr. Ștefan PURICI, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava**
CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ISTORIOGRAFIA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI DUPĂ 1991
- **Prof. univ. dr. Florin Pintescu, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava**
RELAȚIILE ROMÂNNO-AMERICANE ÎN SECOLUL XXI. CONSIDERAȚII GEOECONOMICE ȘI GEOSTRATEGICE

CICLURILE HAGIOGRAFICE ÎN PICTURA MOLDOVEI DIN ULTIMILE DECENII ALE SECOLULUI AL XV-LEA – SFÂRȘITUL SECOLULUI AL XVI-LEA

Emil DRAGNEV
Doctor, profesor universitar
Universitatea de Stat din Moldova

În contextul picturii murale din spațiul ortodox, din perioada imediat postbizantină și din secolul al XVI-lea, ansamblurile conservate din Moldova prezintă mai multe particularități importante, rarități iconografice, precum și unicate (cel puțin la nivelul cunoștințelor actuale): gradul înalt de conservare a picturilor exterioare, concentrații unice de monumente pictate în perioade restrânse (sfârșitul anilor 80' ai secolului al XV-lea – începutul secolului XVI; anii 1529-1547) etc. Una dintre particularitățile picturii murale moldovenești este cultivarea ciclurilor hagiografice, care depășește practicile respective din alte spații ale ortodoxiei pentru această vreme. Faptul că în vremea lui Ștefan cel Mare, pronaosurile bisericilor care le-a edificat au găzduit ciclurile hramurilor, este bine cunoscut și în repetate rânduri accentuat. Grație acestei cutume a programelor iconografice, au fost figurate ciclurile *Vieților* (sau *Martiriilor*) Sf. Gheorghe (Voroneț, Hârlău), Sf. Procopie (Milișăuți, picturi pierdute, dar anume de ciclul Sf. Procopie a fost încântat W. Podlacha în prima descriere științifică a picturilor din bisericile Bucovinei); Sf. Ilie (lângă Suceava), Sf. Nicolae (Botoșani, Bălinești), Sf. Ioan Botezătorul (Arbore), Sf. Ioan cel Nou (paraclisul Bistriței). Ciclurile hagiografice apar și în secolul al XVI-lea, în special, în pictura exterioară, fără vreo legătură directă cu hramul bisericilor respective Tipologic, această categorie de cicluri hagiografice, poate fi completată și cu ciclurile *Faptelor Arhanghelului Mihail*, prezentă în biserici ce au avut o altă consacrare: Sf. Nicolae din Rădăuți, Sf. Cruce din Pătrăuți, Sf. Nicolae din Bălinești, prezență continuată și în picturile din secolul al XVI-lea (Humor, Moldovița, gangul porții de intrare a mănăstirii Neamț, Sucevița). La acestea se mai adaugă trei cicluri plasate pe icoane, astfel încât, toate zece cicluri cunoscute ale *Faptelor arhanghelului Mihail* din spațiul românesc al secolelor XV-XVI apar în Moldova.

De asemenea, în pictura murală din Moldova, la acest capitol sunt de remarcat în mod special, așa-numitele suite de cicluri hagiografice, precum cele de la Arbore, catedrala Sf. Parascheva de la Roman și Sucevița, cu adevărat unice în pictura murală postbizantină. La Arbore apar pe fațada vestică ciclurile: Sf. Gheorghe (3 registre), Sf. Dimitrie (1 registru), Sf. Nichita (2 registre) și Sf. Parascheva (1 registru). Componenta acestei suite, iar în unele cazuri și sursele sale textuale, evocă preferințele ctitorului aceste biserici – portarul Sucevei Luca Arbore. La Roman, am fi îndreptățiți să vedem impactul cărturarului episcop al Romanului, Macarie, iar selecția ciclurilor hagiografice de aici fiind următoarea: Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Gheorghe, Sf. Ioan cel Nou și Sf. Parascheva. La Sucevița, în pronaos, apar ciclurile Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe, iar în pridvor, alături de *Faptele arhanghelului Mihail*, *Viețile Sf. Ioan Botezătorul* și a *Sf. Ioan cel Nou*. De remarcat și prezența aici a ciclului desfășurat al *Vieții lui Moise*, pe bolta semicilindrică a camerei mormintelor.

Acest tezaur de hagiografie iconografică are o importanță deosebită în contextul picturii murale ortodoxe din arealul întreg de extindere a sa. Unele cicluri iconografice sunt unice în contextul picturii murale din secolele XV-XVI (Sf. Parascheva, Sf. Nichita, Sf. Ioan cel Nou), altele conțin scene și formule iconografice unice sau rarissime.

IMAGINEA „TURCULUI” ÎN CRONICELE MOLDOVENEȘTI (SECOLELE XV – XVII)

Igor BERCU
Doctor, lector universitar
Universitatea de Stat din Moldova

Imaginea „Turcului” în cronicile moldovenești din perioada secolelor XV până în XVII reprezintă un punct focal al relatărilor istorice și culturale. Această perioadă tumultuoasă a istoriei Țării Moldovei a fost marcată de contacte constante, deseori conflicte armate cu Imperiul Otoman. Astfel, în cronicile vremii, „Turcul” a devenit un element important, reflectând atât perspectivele politice, economice, sociale, cât și relațiile culturale dintre Țara Moldovei și Imperiul Otoman. Aceste relatări oferă o perspectivă valoroasă asupra modului în care moldovenii au perceput și au fost influențați de prezența turcilor în această perioadă crucială a istoriei lor. Prin explorarea acestor cronici, putem înțelege mai bine dinamica interacțiunilor dintre cele două entități și felul în care aceasta a modelat identitatea și perspectivele moldovenești.

Este important de subliniat că cronicarii folosesc etnonimul *turc*, în timp ce termenul *otoman* - utilizat frecvent în istoriografia modernă - apare printre alte apelative, însă nu este niciodată folosit ca denumire curentă de către aceștia.

Pentru cronicarii secolelor XV-XVI, cel mai semnificativ eveniment care a marcat relația cu otomanii până la domnia lui Ștefan cel Mare a fost începutul plății tributului în vremea lui Petru Aron. Abia în timpul domniei lui Ștefan cel Mare, relațiile moldo-otomane au început să fie percepute ca având o importanță deosebită. Cronicile prezintă războaiele domnului moldovean cu otomanii într-o manieră evenimentială, fără a evidenția legături cauzale sau a explora consecințele acestora. Pe măsură ce secolul al XVI-lea avansa către deceniile doi și trei, nu doar politica externă, ci și evenimentele interne deveneau tot mai dependente de Înalta Poartă. În acest context, informațiile despre interacțiunea dintre români și otomani au devenit mai abundente.

De la Macarie și continuând cu Eftimie și Azarie, se observă o diminuare a ideii de rezistență împotriva otomanilor și o acceptare resignată a dominației acestora. Această schimbare de atitudine este determinată de conștientizarea discrepanței de putere dintre moldoveni și otomani, evidențiată în viziunea lui Macarie prin analogia dintre o pasăre mică și una mare. Cronicarii secolului al XVII-lea au catalogat acțiunile antiotomane ca fiind gesturi nesăbuite ce puneau în pericol existența Țării Moldovei. Încă din secolul al XVI-lea, *sultân*-ii Casei Osmane deveniseră un instrument al menținerii ordinii și echilibrului la nivel intern, însă în a doua parte a secolului al XVII-lea și la începutul celui de-al XVIII-lea, imaginea lor a fost atât de grav deteriorată încât putem afirma că, pentru Miron Costin și Ion Neculce, cei care ocupau această demnitate erau mai degrabă o sursă de dezordine, care în estul Carpaților însemna intensificarea obligațiilor față de Poartă și invazii armate.

În cronicile moldovenești, prima evaluare a caracterului turcilor apare în perioada lui Azarie. Prin intermediul boierului Ioan Golăi, cronicarul atribuie următoarele caracteristici turcilor: puternici, mândri și răzbunători. *Letopisețul Țării Moldovei* a lui Miron Costin consemnează, că otomanii sunt considerați buni interpreți ai contextului politic-militar, adaptându-se la condițiile existente: „*turcul cu vreme dă, cu vreme ia, precum este vremea, așa lasă, blându cându ieste vreme de blândețe, sămețu și ageru, cându este vreme de sămeție*”.

Începând cu secolul al XVII-lea, cronicarii moldoveni menționează în repetate rânduri lăcomia turcilor. Prima referire aparține lui Grigore Ureche, care precizează că Süleyman Kanunî I-a iertat pe domnul Petru Rareș, în primul rând, pentru că i se închina, dar și din cauza „*lăcomiei turcești*” pentru bani.

În concluzie: relatările în cauză sunt doar câteva din multitudinea de perspective și evaluări prezente, evidențiind complexitatea și diversitatea modului în care *turcul* au fost perceput și relatat în cronicile moldovenești din perioada indicată. Cronicile conturează o perspectivă vastă și variată asupra modului în care figura „Turcului” a fost percepută și prezentată de către contemporanii din acele vremuri, evidențiind astfel diversitatea și complexitatea percepțiilor în acea epocă.

TERMENUL „NOUA RUSIE”: ÎNTRE POLITICĂ ȘI ISTORIE

Igor ȘAROV

Doctor, profesor universitar
Universitatea de Stat din Moldova

În ultimii ani tot mai insistent în contextul drepturilor istorice ale Rusiei asupra teritoriilor în anumite cercuri politice reapare termenul „*Noua Rusie*” („*Novorossiya*”). Spre exemplu în timpul crizei din Ucraina din 2014, unele elemente ale discursului public rus au sugerat că regiunile estice ale Ucrainei (precum Donețk și Lugansk) au dreptul de a se separa și de a forma o entitate independentă sau de a se alătura Federației Ruse, în temeiul unor afirmații care susțin că aceste teritorii au legături istorice și culturale strânse cu Rusia. Majoritatea comunității internaționale și, în special, Ucraina, resping aceste idei, considerând că teritoriile sunt parte integrantă a suveranității Ucrainei. Comunitatea internațională, inclusiv numeroase țări și organizații, au susținut integritatea teritorială a Ucrainei în conformitate cu dreptul internațional.

În secolul XVIII, în timpul expansiunii Imperiului Rus în sudul teritoriului actual al Ucrainei, termenul „*Noua Rusie*” a fost utilizat pentru a descrie acele teritorii recent anexate. Această regiune a fost colonizată în principal de către populații rusești și a devenit o parte importantă a imperiului.

Această stare de lucruri era subliniată și de istoricul din Rusia contemporană Vladilen N. Vinogradov (1925-2017). Într-un studiu publicat în anul 2004 autorul scria că pentru Rusia de după Petru I, direcția sudică a politicii externe a devenit prioritară. S-a creat o situație anormală, constata autorul rus, la nord țăranul prelucra un pământ lutos sărac¹, strângând o roadă săracă, pe când la sud erau soluri cernoziomice, bogate ca în povești, care erau neprelucrate, care atrăgeau plugarul. Valorificarea acestor pământuri, ieșirea la marea deschisă prin strâmtoarele Bosfor și Dardanele deveniseră o sarcină istorică

¹ În aprecierea specialiștilor acestea erau terenurile cele mai greu de prelucrat. Detalii a se vedea Л.В. Милов. *Великорусский пахарь и особенности российского исторического процесса*. Москва: РОССПЭН, 1998, pp. 190-213.

inevitabilă. Lupta cu Turcia apare ca coaptă și argumentată logic, de aceea, în conștiința rușilor, interesul de stat se consolida cu tradițiile vechi de luptă contra „busurmanilor”, iar comunitatea ortodoxă cu populația Balcanilor².

Unele informații destul de vagi despre spațiul românesc de la est de Carpați aducea și istoricul Mihail M. Șcerbatov (1733-1790) în a sa *История российской от древнейших времен*, scrisă la porunca Ecaterinei a II-a. Autorul preîntâmpina cititorul că nu scrie despre carpi, care locuiau în munții Carpați, deoarece teritoriile pe care ei au locuit nu intră acum în stăpânirile Imperiului Rus³. Volohii erau amintiți în regiunile de peste munții Carpați în legătură cu trecerea ungarilor, care i-au supus pe slavi, volohi și volânieni⁴. Autorul amintește și de cuceririle lui Sviatoslav a celor 80 de orașe de la Dunăre și că voia să-și facă acolo capitala sa⁵. M. Șcerbatov încearcă să răspundă la întrebarea de ce Sviatoslav a făcut acest lucru și răspunde, pentru că, în conformitate cu posesiunile sale de atunci, acest oraș era aproape în mijlocul lor și, prin aceasta, el, în primul rând, putea ține sub observație în mod egal toate părțile statului său, putea primi cu ușurință tribut de la popoarele pe care le-a învins el și strămoșii lui, dar și o eventuală posibilitate de a obține Bulgaria⁶. Autorul indică și la hotarele Rusiei în prima jumătate a secolului al XII-lea, care ajungeau la râul Nistru și amintește de fostele stăpâniri ale Rusiei la Dunăre⁷. Referindu-se la fuga lui Andronic, autorul afirmă că el a trecut peste Marea Neagră și a venit în cnezatul rusesc Halici, care era aproape, la Iaroslav Vladimirovici, care i-a dat, după obiceiul timpului, câteva orașe, fără să specifice unde anume⁸. Amintește de înfrângerea oștilor lui Cazimir al III-lea (1310-1370) în Valahia (= Moldova-I.Ș.)⁹ dar și de fuga în anul 1386 a

² В.Н. Виноградов, Южные славяне: от статуса турецкой раи к возрождению государственности. În: *Славяноведение*, 2004, nr. 5, p. 3; A se vedea și Ion Eremia. Istoria, istoricul și politica în Rusia – studiu de caz. În: *Statutul istoriei și al istoricilor în contemporaneitate*. Coord. Gabriel Moisa, Sorin Șipoș, Igor Șarov. Cluj Napoca: Mega, 2013, pp. 243-264.

³ М.М. Щербатов. *История российской от древнейших времен*. Санкт-Петербург: Императорская Академия наук, 1770, т. 1, p. 94.

⁴ *Ibidem*, p. 200.

⁵ *Ibidem*, pp. 226-227.

⁶ *Ibidem*, pp. 230-231.

⁷ М.М. Щербатов. *История российской от древнейших времен*. Санкт-Петербург: Императорская Академия наук, 1771, т. 2, p. 254.

⁸ *Ibidem*, p. 292.

⁹ М.М. Щербатов. *История российской от древнейших времен*. Санкт-Петербург: Императорская Академия наук, 1781, т. 4, ч. 1, p. 3. Este vorba de faimoasa luptă de la Plonini. Mai nou a se vedea Ion Eremia. *Statutul juridic internațional al Țării Moldovei*: (de la origini până la începutul secolului al XVI-lea). Ch.: Pontos, 2010, p. 58.

cneazului Vasile Dmitrievici în Valahia (= Moldova-I.Ș.), la stăpânul de acolo Petru, dar, afirma Șcerbatov, nu a anunțat cine este¹⁰.

Cercetătorul M. Șcerbatov promovează ideea unei stăpâniri ale vechii Rusii până la Dunăre. În acest context este invocat și opinia lui Vladilen Vinogradov, care sublinia că „în conștiința istorică a rușilor, acest teritoriu, care cândva a intrat în componența Rusiei Kievene, continua să fie a lor, ocuparea acestuia se înțelegea nu ca o expansie, ci ca o reîntoarcere a unui bun al întregului popor”¹¹. Interesele țăranilor, boierilor și a țarului s-au contopit, continuă autorul, fiindcă primii visau la o bucată de pâine și eliberarea din șerbie, iar ceilalți, spre ieșirea la piețele de grâne europene. Faptul că V. Vinogradov afirmă comunitatea de interese pe platforma expansiunii teritoriale ale poporului rus, boierilor și țarului, îl deosebește categoric de opinia istoriografiei sovietice, conform căreia doar autocrația și clasele dominante promovau o politică agresivă, de cucerire. Acum, în rândul acestora este pus și poporul rus¹².

În secolul al XIX-lea termenul „*Noua Rusie*” a fost menținut și a fost folosit pentru a face referire la guberniile sudice ale Imperiului Rus. După Revoluția Bolșevică din 1917 și în timpul perioadei sovietice, utilizarea termenului a fost redusă sau chiar descurajată, deoarece nu se mai potrivea ideologiei comuniste și a conceptului de națiune socialistă.

Termenul „*Noua Rusie*” a revenit în atenție în contextul crizei din Ucraina din 2014. În acest caz, el a fost folosit de separatiștii pro-ruși în estul Ucrainei pentru a descrie o entitate separatistă pe care ei încearcă să o creeze, o regiune care ar urma să includă teritoriile din estul Ucrainei. Este simptomatic faptul că acest mesaj este prezentat/argumentat nu doar ca unul al politicului/istoricului, ci și folosind procedeele manipulatorii al **întregului popor rus**, adaptat la condițiile politice ale secolului XXI și al realităților războiului din Ucraina.

¹⁰ М.М. Щербатов. *История российская от древнейших времен*. Санкт-Петербург: Императорская Академия наук, 1781, т. 4, ч. 1, р. 221.

¹¹ В.Н. Виноградов. Дипломатия Екатерины Великой. «Мы ни за кем хвостом не тащимся». În: *Новая и новейшая история*, 2001, nr. 3, р. 140.

¹² Ion Eremia. Istoria, istoricul și politica în Rusia – studiu de caz. În: *Statutul istoriei și al istoricilor în contemporaneitate*. Coord. Gabriel Moisa, Sorin Șipoș, Igor Șarov. Cluj Napoca: Mega, 2013, pp. 243-264.

PARTICULARITĂȚILE RELAȚIILOR STAT-BISERICĂ ÎN RSSM ȘI IMPACTUL ASUPRA MENTALITĂȚII COLECTIVE

Octavian MOȘIN
Doctor, conferențiar universitar
Universitatea de Stat din Moldova

Relațiile dintre Stat și Biserică în RSSM au constituit un aspect esențial al peisajului social și cultural al țării, marcând o perioadă de restriște în istoria neamului. Politica antireligioasă impusă de regimul comunist în perioada 1944-1989 a modelat în mod semnificativ mentalitatea colectivă a societății moldovenești, conturând o societate în care convingerile religioase au fost marginalizate în favoarea unei ideologii ateiste impuse de stat. Această perioadă a lăsat amprente adânci în memoria colectivă a societății moldovenești, influențând modul în care indivizii percep și trăiesc spiritualitatea în contemporaneitate.

În RSSM, relațiile Stat-Biserică au fost caracterizate de o interdependență strânsă dintre puterea statală și Biserica Ortodoxă Rusă. Această relație specială a avut numeroase particularități care au influențat profund mentalitatea colectivă a societății moldovenești. În primul rând, Biserica Ortodoxă Rusă a avut un rol semnificativ în consolidarea autorității statului în RSSM. Astfel, în perioada sovietică, biserica a fost sub controlul strict al statului comunist, devenind un instrument al propagandei și controlului social. Acest fenomen a avut un impact asupra mentalității colective, contribuind la formarea unei viziuni unitare și supuse față de autoritatea statală. Pe de altă parte, relația stat-biserică în RSSM a avut și aspecte de conflicte latente. În pofida controlului asupra bisericii, unele elemente ale acesteia au rămas fidele tradițiilor și valorilor naționale, reprezentând o rezistență la influența sovietică. Aceste tensiuni au contribuit la modelarea unei mentalități colective caracterizate de ambiguitate și dualitate în raport cu autoritatea statală.

Impactul asupra mentalității colective a fost, de asemenea, vizibil în sfera identității naționale. Relația dintre stat și biserică a avut tendința de a submina conștientizarea identității naționale în favoarea unei identități cu elemente

de rusificare. Acest aspect a influențat perceperea colectivă asupra propriei identități și a contribuit la o percepere identitară confuză în rândul populației.

În timpul regimului comunist în RSSM, distrugerea sistemului de educație creștină și teologică a fost o parte semnificativă a relațiilor stat-biserică, unde închiderea instituțiilor și controlul strict asupra studiilor teologice au avut un impact profund asupra formării unei mentalități colective supuse autorității statale.

Prin intermediul agenților secreți, autoritățile comuniste au exercitat o influență directă asupra numărului de candidați dornici să studieze teologia în seminariile din Ucraina și Rusia, coordonând o politică de micșorare constantă a acestui număr și permițând accesul în rândurile celor hirotoniți a celor cu nivel intelectual scăzut.

Nelegiuirile săvârșite asupra lăcașelor de cult, precum închiderea, demolarea sau transformarea bisericilor în clădiri cu destinații nepotrivite, au reprezentat un alt aspect al relațiilor stat-biserică în RSSM, având un impact direct asupra mentalității colective prin profanarea locurilor sacre și diminuarea activității religioase în societate.

În concluzie, particularitățile relațiilor stat-biserică în RSSM au jucat un rol crucial în modelarea mentalității colective. De la perioada sovietică, cu controlul strict al bisericii de către stat și influența asupra identității, până la transformările post-sovietice, care au dus la o reevaluare a relațiilor dintre cele două entități, aceste aspecte au contribuit la formarea unei identități colective complexe și în evoluție în Republica Moldova.

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND ISTORIOGRAFIA BASARABIEI ȘI BUCOVINEI DUPĂ 1991

**Ștefan PURICI,
Doctor, profesor universitar
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava**

După prăbușirea comunismului, istoriografia est-europeană și post-sovietică a cunoscut o relativă descătușare care, în primul rând, a permis cercetătorilor să pătrundă în fondurile de arhivă care în perioada anterioară erau inaccesibile specialiștilor. La finele secolului XX au fost înființate mai multe centre sau institute de cercetare la Chișinău, Suceava și Cernăuți, care au dezvoltat o bogată activitate editorială. Pe de altă parte, interesul pentru istoria Basarabiei și Bucovinei s-a extins puternic în afara spațiului românesc, în special în Germania și Polonia. Astfel, cercetători din Europa, America sau alte regiuni ale lumii au început să publice studii legate atât de fenomenele istorice, cât și de analiza abordărilor istoriografice privitoare la trecutul celor două provincii în perioada comunistă.

Una dintre direcțiile esențiale ale istoricilor basarabeni și, într-o măsură mai mică, a cercetătorilor bucovineni a fost reprezentată de identificarea și publicarea izvoarelor inedite privitoare la evenimentele din secolul XX (1940 – 1989/1991). În ultimele trei decenii, au fost publicate numeroase studii care acoperă o problematică extrem de diversă și bogată, istoricii aplecându-se nu doar asupra istoriei politice, ci și a dimensiunilor care privesc economicul, socialul, mentalitățile, cotidianul etc. Principala provocare cu care se confruntă istoriografia românească a Basarabiei și Bucovinei este legată de integrarea rezultatelor obținute în câmpul istoriografiei universale.

RELAȚIILE ROMÂNNO-AMERICANE ÎN SECOLUL XXI. CONSIDERAȚII GEOECONOMICE ȘI GEOSTRATEGICE

Florin PINTESCU
Doctor, profesor universitar
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava

Datorită superiorității militare necontestate, dinamismului economic, științific și tehnologic al societății americane, nu există în prezent nici un stat al lumii care să se poată confrunta militar de unul singur (cu șanse de succes) cu SUA. Pornind de la această situație, George Friedman, director general STRATFOR, considera că în prima jumătate a secolului XXI se va încerca formarea unor „coalitii de puteri secundare care vor încerca să controleze Statele Unite”. În mod firesc, SUA vor încerca să împiedice formarea acestui tip de coalitii.

Acest imperativ al politicii externe americane devine foarte acut în condițiile agresiunii ruse asupra Ucrainei, declanșată începând cu anul 2013

Influența geoeconomică a Statelor Unite în România în primele trei decenii ale secolului XX este mai redusă, în comparație cu cea a Germaniei și Federației Ruse, „hegemonii regionali” cu influență consistentă în spațiul românesc. Acest fapt este defavorabil României, care este pusă în situația să depindă economic de un hegemon cu forță economică planetară (Germania) și de un rival geostrategic cu forță de asemenea planetară, cu pârgii geoeconomice importante pentru România (Federația Rusă). Hegemonul de care depinde România din punct de vedere geostrategic (SUA) nu îi asigură pe deplin prosperitatea și protecția geoeconomică, transferând în principal asupra Germaniei (secondate vizibil de Israel și de Austria) controlul economiei României.

Influența geostrategică a Statelor Unite în România este în prezent copleșitoare, garantând însă independența țării și protecția sa în fața unei viitoare agresiuni ruse.

Din punct de vedere al geopoliticilor frontierei, influența (și preponderența) geostrategică americană din România nu este deocamdată pe deplin sustenabilă din punct de vedere geoeconomic, însă există suficiente șanse ca lucrurile să se schimbe în viitorul apropiat.

Participanți:

Universitatea de Stat din Moldova:

- Prof. univ. dr. Igor ȘAROV
- Prof. univ. dr. Emil DRAGNEV
- Conf. univ. dr. Octavian MOȘIN
- Lector univ. dr. Igor BERCU

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava:

- Prof. univ. dr. Ștefan PURICI
- Prof. univ. dr. Gheorghe ONIȘORU
- Prof. univ. dr. Bogdan POPOVENIUC
- Prof. univ. dr. Florin PINTESCU
- Conf. univ. dr. Dan Ioan DASCĂLU
- Conf. univ. dr. Dumitru BOGHIAN
- Conf. univ. dr. Harieta SABOL
- Conf. univ. dr. Radu-Florian BRUJA
- Lector univ. dr. Sorin IGNĂTESCU
- Lector univ. dr. Marcela ȘLUSARCIUC
- Lector univ. dr. Vasile DEMCIUC
- Lector univ. dr. Dinu BALAN
- Lector univ. dr. Mirela BEGUNI
- Lector univ. dr. Vlad GAFIȚA

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava,

Studenti programul de master, *Istorie: permanente, interferențe și schimbare:*

- Sergiu CEPRAGA
- Anastasia GUȚU
- Tudor IONIȚĂ
- Valeria OSADCII
- Veronica POZNIACOVA
- Roman ȚABUR
- Alexandra VLĂDUȚĂ
- Maria-Diana AXÎNTI
- Lorena BALAN
- Cătălin BEJANU
- Gabriel GĂLĂȚANU
- Elena-Simona IACOB
- Ovidiu-Sergiu ILCIUC
- Vasile MARUSAC
- Petru-Andrei SANDULACHE
- Mihail SCHIȚCO
- Bianca-Alexandra TRĂISTARU
- Domnica URECHE